

1. Hogyan változott meg 2012. január 01. - től a Katasztrófavédelem szervezete és milyen új ellenőrzési hatáskörei keletkeztek?

2012. január 01. hatállyal módosult a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény, illetve a 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről.

Ennek következtében, 2012.március 31.-ig bezárólag átszervezik a BM Országos Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, amelynek területi, illetve helyi szervezetébe beintegrálódnak az eddigi önkormányzati-, illetve az önkéntes tűzoltóságok.

Az így létrehozott egységes katasztrófavédelmi szervezet látja el továbbiakban többek között a tűzvédelmi -, polgárvédelmi-, és a veszélyes áruk szállításának ellenőrzésével kapcsolatos hatósági feladatokat is. A szervezeten belül létrehozták az Iparbiztonsági Főfelügyeletet, amelynek új hatósági hatáskörei többek között kiterjednek a közúton túlmenően a vasúton történő veszélyes anyag szállítmányok ellenőrzésére, a veszélyes anyagot tároló küszöbérték alatti üzemek tevékenységének engedélyezésére-, ellenőrzésére, a többi hatóságnak a veszélyes anyagokkal kapcsolatos tevékenységének a koordinálására is.

2. A jogszabályok betartatásának kikényszerítésére milyen jogosítványai vannak a Katasztrófavédelmi szervezeteknek?

2012.január 01.-től a Katasztrófavédelmi szervezeteknek a tűzvédelmi-, katasztrófavédelmi-és a veszélyes áruk közúti -, vasúti és belvízi szállításának ellenőrzése során tapasztalt hiányosságok esetén bírságotlasi feladata és hatásköre van. Az egyes bírságtételek a tűzvédelmi szabálytalanságoknál jellemzően 30.000.- 1000.000.-forintig, a katasztrófavédelmi szabálytalanság esetén 300.000.-3000.000.-forintig terjedhet.

3. Milyen jogszabály írja elő a veszélyes anyagokkal foglalkozó és a küszöbérték alatti üzemek teendőit?

A katasztrófavédelemről szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtási rendelete, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.).

4. Milyen telephely számít küszöbérték alatti üzemnek?

Egy adott üzemeltető irányítása alatt álló azon terület, ahol e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti alsó küszöbérték negyedét meghaladó, de az alsó küszöbértéket el nem érő mennyiségben veszélyes anyag van jelen.

A pégégáz esetén ez az érték 12,5 tonna. Ha csak pégégázt tárolnak, nincs más veszélyesnek minősülő anyag a telken/telephelyen és a mennyiség nem éri el a 12,5 tonnát, akkor nem minősül küszöbérték alatti üzemnek.

5. Hol lehet megtalálni, hogy mi minősül veszélyes anyagnak és mennyi az adott anyagból a küszöbérték alatti mennyiség?

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet.(R:) 1. sz. melléklet 1. számú táblázat anyaglistája szerint nevesített anyagokat, illetve a 2. számú táblázat szerint az 1. sz. táblázatban nem szereplő nem

anyagokat (mérgező, oxidáló, robbanóanyagok, tűzveszélyes anyagok, stb.) sorolhatók ide. E táblázatok 2. oszlopa tartalmazza az alsó küszöbértéket tonnába, és ennek kell az egynegyedét venni, hogy megkapjuk a küszöbérték alatti mennyiséget.

6. Hogyan lehet eldönteni, hogy küszöbérték alatti üzemnek minősül- ezen a telephely, ha nem csak pébégáz, más veszélyes anyag is van az üzemeltető telkén?

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet 1. számú melléklete részletesen leírja az összegzés módszerét. Számba kell venni külön-külön az anyagfajtákat. A tonnában ott tárolt mennyiségeket el kell osztani a 2. oszlop szerinti alsó küszöbérték tonna mennyiségével egyenként, majd a részosztásokat össze kell adni. Ha ez a szám kisebb, mint 0,25, akkor nem minősül küszöbérték alatti üzemnek.

Példa: Tárolt veszélyes anyag:

- pébégáz: 2 tonna, az alsó küszöbérték 50 tonna,
- ammónium- nitrát műtrágya tisztaságú: 100 tonna, alsó küszöbérték 1250 tonna.

Összegzés: $(2/50=0,04)+(100/1250=0,08) = 0,12 < 0,25$ nem minősül küszöbérték alatti üzemnek!

7. Kinek kell üzemazonosítási bejelentést tenniük, illetve katasztrófavédelmi engedélyt kérniük?

A küszöbérték alatti üzem üzemeltetőjének kell az R. 2. melléklet szerinti üzemazonosítási adatlapokat a veszélyes tevékenység végzéséhez, folytatásához szükséges katasztrófavédelmi engedély iránti kérelme mellékleteként a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervéhez benyújtani.

Ha a területen tárolt veszélyesnek minősülő anyagok összegzésének az eredménye alapján nem minősül küszöbérték alatti üzemnek, akkor nem kell üzemazonosítási bejelentést, illetve katasztrófavédelmi engedélyt kérni, nincs ilyen kötelezettsége.

Amennyiben azonban az összegzés eredménye meghaladja a 0,25 értéket, az üzemeltetőnek 2012.március 31.-ig be kell adnia a katasztrófavédelmi engedély iránti kérelmet a hatósághoz

8. Ki számít a katasztrófavédelmi törvény szerint üzemeltetőnek?

Bármely természetes vagy jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki, vagy amely veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemet, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményt vagy küszöbérték alatti üzemet működtet, vagy alapszabály, alapító okirat, illetve szerződés alapján döntő befolyást gyakorol a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, küszöbérték alatti üzem működésére.

A tartályos pébégázellátó rendszer esetén a partner és a Prímaenergia között érvényben lévő szerződés alapján a tartályba betöltött pébégázzal kapcsolatos minden kockázat a szerződött partnert terheli.

A szerződés alapján döntő befolyása (vagyonvédelem, üzemzavar észlelése, stb.) a súlyos baleset megelőzésére a terület tulajdonosának, vagy bérlőjének van, tehát ez esetben ő minősül üzemeltetőnek.

9. Ki ellenőrzi és mikor a hatósághoz beküldött üzemazonosítási adatok helyességét?

A hatósághoz beérkező üzemazonosítási adatlapokon szereplő adatok valóságát a Katasztrófavédelmi hatóság területi, illetve helyi szervezete a beadást követően 30 napon belül a helyszínen ellenőrzi. Ezt követően a hatóság kérhet további adat kiegészítést.

10. Kinek kell katasztrófavédelmi hozzájárulást fizetnie?

Katasztrófavédelmi hozzájárulást a katasztrófavédelmi törvény szerinti üzemeltetőknek, azaz a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemeknek (alsó-és felső küszöbérték feletti üzemek) a küszöbérték alatti üzemeknek és a veszélyes árut tároló, gyártó, feldolgozó gazdálkodó szervezeteknek kell fizetnie.

Mentesül a fizetési kötelezettség alól azonban az a vállalkozó aki:

- *kizárólag kiskereskedelmi forgalmazást végez, - lakossági szolgáltatáshoz kapcsolódó tárolást végez,*
- *a tárgyévet megelőző nettó árbevétele <50 millió forint.*

11. Mennyi a katasztrófavédelmi hozzájárulás mértéke?

A katasztrófavédelmi hozzájárulás az arra kötelezett gazdálkodó szervezetnek, a veszélyes tevékenységgel összefüggésben keletkezett előző évi nettó árbevétel 0,1%-a.

12. Milyen kötelezettségei vannak a katasztrófavédelmi hozzájárulást fizetőknek?

A katasztrófavédelmi bírság részletes szabályairól, a katasztrófavédelmi hozzájárulás befizetéséről és visszatérítéséről szóló 208/2011. (X. 12.) Korm. rendelet alapján,

- *a katasztrófavédelmi hozzájárulásra vonatkozó bejelentést kell tennie a tárgyév március 31-ig a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervének az 1. melléklet szerinti adattartalommal, a hatóság által közzétett formanyomtatványon megtenni.*
- *a tárgyév június 30-ig írásban nyilatkozik az általa megállapított, a tárgyévet megelőző év adataiból meghatározott katasztrófavédelmi hozzájárulás összegéről és köteles a hozzájárulás összegének 40%-át a nyilatkozat megtételéig befizetni.*
- *a hatóság döntése szerint tárgyév december 31-ig köteles a katasztrófavédelmi hozzájárulás fennmaradó összegének befizetésére.*

13. Mi az a Súlyos Káresemény Elhárítási Terv (SKET)?

A küszöbérték alatti üzem üzemeltetői okmánya, amely tartalmazza az üzemveszélyeztető hatásainak elemzését, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzését, elhárítását és hatásainak csökkentését szolgáló intézkedések végrehajtásának rendjét, feltételeit.

14. Mikor kell súlyos káresemény elhárítási tervet készíteni?

A küszöb érték alatti üzem üzemeltetőjének akkor SKET -et kell készítenie és a hatósághoz engedélyezésre beadnia

- *mérgező és nagyon mérgező veszélyes anyagok jelenléte,*
- *robbanó anyagok és készítmények jelenléte,*
- *cseppfolyós gáz jelenléte, kivéve a palackos gáztárolást, valamint a 12,5 tonna névleges töltetmagnél kisebb propán-bután gázt tartalmazó fogyasztói tartályban történő tárolást,*
- *nyomás (legalább 300 kPa túlnyomás) alatti technológiai berendezések jelenléte esetén.*

15. Mikor nem kell súlyos káresemény elhárítási tervet készíteni?

Ha a hatóság a katasztrófavédelmi engedélyben nem kötelezi a küszöbérték alatti üzem üzemeltetőjét.

A hatóság a következő feltételek együttes megléte esetén nem írja elő a SKET készítését, ha: a létesítménytől a lakóövezet, üdülőövezet, közintézmények, tömegtartózkodásra szolgáló építmények távolsága nagyobb, mint 300 méter,

- *a munkahelyek, más egyéb üzemek, irodaházak, stb. távolsága nagyobb, mint 200 méter,*
- *veszélyes anyaggal foglalkozó üzem, küszöbérték alatti üzem távolsága nagyobb, mint 100 méter,*
- *az üzem saját munkavállalóinak és az üzem területén rendszeresen vagy állandóan tartózkodó munkavállalók száma 30 főnél kevesebb,*
- *abban az esetben, ha az üzem nem tartozik a kötelezően SKET -et készítendő körébe és az üzemeltető tudja bizonyítani, hogy emberi életet veszélyeztető tűz- és robbanási hatás mértéke az üzem határánál hőhatás esetén 4 kW/m² és túlnyomás esetében 10 kPa értéket nem haladja meg.*

16. Kinek kell elkészítenie a súlyos káresemény elhárítási tervet?

A SKET- et a küszöbérték alatti üzem üzemeltetője készíti el szakértő gazdálkodó szervezet bevonásával.

17. Mi számít veszélyes anyagokkal kapcsolatos üzemzavarnak?

A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben, küszöbérték alatti üzemben a rendeltetésszerű működés során vagy a technológiai folyamatokban bekövetkező olyan nem várt esemény, amely azonnali beavatkozást igényel és az alábbi következmények egyikével jár:

- a) veszélyes anyaggal kapcsolatos tűz,*
- b) veszélyes anyaggal kapcsolatos robbanás,*
- c) mérgező, rákkeltő tulajdonságú veszélyes anyag kibocsátása,*
- d) oxidáló, tűz- vagy környezetre veszélyes tulajdonságú veszélyes anyag kikerülése legalább 1 m³ mennyiségben, e) veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény leállítása.*

18. Mit és kinek kell jelentenie az üzemeltetőnek, ha a veszélyes anyagokkal kapcsolatos üzemzavart észlel?

Az észlelést követően azonnal értesíteni kell a tűzoltóságot és a katasztrófavédelem területi szervének az ügyeletét.

Annak bekövetkezését vagy az arról való tudomásszerzést követő 24 órán belül a hatóság honlapján elérhető adatlap felhasználásával írásbeli adatszolgáltatást kell küldenie a hatóság részére.

19. Ki a cseretelep üzemeltetője?

A pébégáz cseretelep: a gázforgalmazó vagy kiskereskedő által a palackos propán-bután (PBgáz) gáz értékesítésére használt terület, aminek tartozéka az a térrész, ahol a PB-gáz palackot tárolják.

Cseretelep üzemeltetője az, akinek a helyi önkormányzat cseretelep üzemeltetésre működési engedélyt adott ki.

20. Ki biztosítja a cseretelep pébégázzal történő ellátását?

Prímaenergia Zrt. a 2008. évi XL. földgázellátásról szóló törvény szerint egy pébégáz forgalmazó , aki a csereteleppel megkötött kereskedelmi szerződés keretében a cseretelep üzemeltetőjét pébégázzal ellátja.

21. Melyik jogszabály írja elő a pébégáz cseretelepek létesítési és üzemeltetői előírásait ?

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról 28/2011. (IX. 6.) BM rendeletben a

- *XXII. fejezet 284.§ - 287.§,*
- *valamint a 626.§ - 629. §. ,*
- *valamint 12. sz. melléklet,*
- *28. sz. melléklet,*
- *autógázkút esetén a 12. sz. melléklet előírásai.*

22. Pébégáz cseretelepet melyik hatóság ellenőrizheti műszaki szempontból?

Az Országos Katasztrófavédelmi Főfelügyelőség (OKF) területi és megyei szervezetei. A tűzoltóság telefonszámát jól látható helyen és időt álló kivitelben el kell helyezni.

23. Pébégáz csertelepen maximálisan mennyi pébégázt lehet tárolni?

A működési engedélyben szereplő kategória szerinti gáz mennyiséget, amely

	A	B
1	„1” kategória	legfeljebb 1150 kg PB-gáz ¹
2	„2” kategória	1151-3000 kg PB-gáz
3	„3” kategória	3001-8000 kg PB-gáz
4	„4” kategória	8001-50 000 kg PB-gáz
5	„kategórián felüli”	50 000 kg fölött PB-gáz

¹ *az üzemanyagtöltő állomás területén létesített cseretelep kivételével.*

24. Pébégáz cseretelepen ténylegesen mennyi pébégázt lehet tárolni?

A Prímaenergia Zrt - vel kötött szolgáltatási szerződésben meghatározott , illetve az e szerint ténylegesen kihelyezett gázpalack mennyiség tárolható. Ennél sem kevesebb és sem több.

Ellenőrzés alkalmával a gázszolgáltatási szerződést be kell tudni mutatni.

25. Milyen személyi feltételekkel lehet cseretelepet üzemeltetni?

Érvényes tűzvédelmi szakvizsgával kell rendelkezni minden pébégázt kiszolgáló személynek. Tűzvédelmi szakvizsga érvényessége 5 év. (45/2011. (XII. 7.) BM rend.)

26. Milyen következménnyel jár, ha a cseretelepen a kiszolgáló személyzetnek nincs tűzvédelmi szakvizsgája?

A cseretelep kezelését, palackok visszavételét, kiadását, csak tűzvédelmi szakvizsgával nem rendelkező személy végezheti. Azt nem lehet még családtagra sem átruházni. Ha ezt tűzvédelmi ellenőrzés tárja fel, a hibáért 100 e Ft/ fő bírságolás várható.

27. Milyen időközönként és kinek kell a cseretelep kezelőket oktatni?

A cseretelep dolgozóinak dokumentált oktatására a cseretelep üzemeltetőjének kell intézkednie. Először a munkába állás előtt, majd azt követően továbbá évenként kell 2 órás tűzvédelmi, munkavédelmi oktatást tartani.

Továbbá szállítási biztonsági tanácsadónak kell elvégeznie, az ADR szerinti címzettként a cseretelep kezelőinek az oktatását a munkába állás előtt, majd azt követően két évenként..

28. Épület falához lehet konténeres tárolót létesíteni?

Az „1” kategóriájú cseretelep épület falához is telepíthető konténeres tároló, ha

- *abban „A” és „B” tűzveszélyességi osztályba tartozó tevékenységet nem végeznek,*
- *vagy üzemszerűen 50 főnél több személy egyidejűleg nem tartózkodik,*
- *és az épületfal tűzfal, vagy az épületfalon a tárolótól vízszintes irányban 5 méteren belül, függőleges irányban az épület teljes magasságáig nyílászáró szerkezet nincs.*

29. Mennyi a cseretelep veszélyességi övezete?

Az 1” és „2” kategóriájú cseretelep veszélyességi övezete 3 méter, a többi kategóriánál 5 méter.

30. Hogyan tárolhatók a palackok a konténerben?

A konténer ketrechen a palackokat legfeljebb 2 szinten lehet tárolni. Az alsó tároló szint a legalább a talajszinttől 10 cm-rel emelkedjen ki a talaj felszínétől. A konténerben az üres és a tele palackokat elkülönítve, típusonként megjelölve „tele” és „üres ” felirattal kell megjelölni.

31. A cseretelep kezelőknek milyen védőruhát kell viselniük?

A 3 kategóriájú és e feletti cseretelepeken a palackok kiadását és bevételezését csak testhezálló, a cseretelep üzemeltetője által beszerzett védőruhában, fedett fővel és szikrát nem okozó bőr lábbeliben szabad végezni. Műszálból készült alsó- és felső ruházat nem viselhető.

1-2 kategóriájú cseretelep kezelőnek ajánlott pamut alsó- és felső ruházat viselése.

32. A cseretelephez tartozó irodában mivel nem lehet fűteni?

Cseretelephez tartozó irodahelyiségben szilárd tüzelőanyaggal fűteni tilos.

33. Az „1” cseretelep körül milyen növényt lehet ültetni?

Az „1” kategóriájú cseretelep 5 m-es körzetén belül – konyhakerti és dísznövény, valamint szőlő, gyeper és élőfa - növényzet nem lehet.

Az „1” kat. feletti cseretelep a védőövezetén belül növényzet élőfa, gyeper kivételével nem lehet.

34. Az „1”. kategóriájú cseretelepen szükséges - e Rb - s kézi lámpa?

Az „1” kategóriájú cseretelepnél nem előírás az Rb -s kézilámpa.

A „2”-„4” kategóriájú cseretelepeken szükségvilágítás céljából legalább 1 db, a „kategórián felüli” cseretelepen legalább 2 db robbanás biztos védettségű hordozható kézilámpa szükséges.

35. Kinek a kötelessége a cseretelep tűzvédelmi szabályzat elkészítése?

A cseretelep üzemeltetőjének kötelessége a tűzvédelmi szabályzat elkészítése, a telepen végzett tevékenységek összességére vonatkozóan.

36. Ha nincs érvényes tűzvédelmi szabályzat kiadva, mekkora bírságra számíthat?

A tűzvédelmi bírság összege ez esetben 60 eFt –től 200 eFt-ig terjedhet.

37. Milyen típusú tűzoltó készüléket kell készenlétbe tartani a cseretelepen?

	A	B
1	„1” kategória esetén	1 db 43 A, 233 B és C tűzoltási teljesítményű
2	„2” kategória esetén	2 db 43 A, 233 B és C tűzoltási teljesítményű
3	„3” kategória esetén	4 db 55 A, 233 B és C tűzoltási teljesítményű
4	„4” kategória esetén	4 db 55 A, 233 B és C tűzoltási teljesítményű és 1 db A III B C tűzoltási teljesítményű szállítható oltó
5	„kategórián felüli” esetén	4 db 55 A, 233 B és C tűzoltási teljesítményű, valamint 1 db A III B C tűzoltási teljesítményű szállítható porral oltó, továbbá 1 db 250 kg-os porral oltó ¹

38. Kinek a kötelessége a tűzoltó készülékek ellenőrzése?

A cseretelep üzemeltetőjének a kötelessége a tűzoltó készülékek ellenőrzése szakcéggel. Az ellenőrzés ciklusideje 1 év + üzemeltetői ellenőrzés 3 havonta az üzemeltető által.

39. Milyen következménnyel jár a tűzoltó készülékek és azok ellenőrzésének elmulasztása?

Bírság összege 50 eFt tűzoltó készülékenként.

40. Milyen legyen a cseretelepi kiszolgálói út?

A cseretelepet megközelítő és kiszolgáló út, az lehet gyalogos vagy jármű forgalmára alkalmas úttest. Azt átmenetileg sem szabad eltorlaszolni!

41. Milyen következménnyel jár az út időleges eltorlaszolása?

Bírságolás összege elérheti a 200 eFt -ot

42. Lehet-e a pébégáz palackokat átfejtteni?

Palackból a PB-gáz átfejtése csak a legfeljebb 3 kg töltetű turista használatú palackba és csak az illetékes hatóságnál történő engedélyeztetés után történhet. Palackot tölteni csak hatóság által engedélyezett pébégáztöltő üzemben ellenőrzött körülmények között lehet. Továbbá a cseretelepen csak az engedélyes gázforgalmazótól értékesítésre átvett palack tárolható és értékesíthető.

43. Milyen következménnyel jár a palackok engedély nélküli átfejtése a cseretelepen?

Engedély nélküli palack átfejtés esetén – amely a tűzvédelmi előírás megszegése - a bírság 100 eFt és 1.000eFt között lehet , ha tüzeset keletkezik a bírság összege elérheti a 3.000 eFt-t is.

44. Mi rendelkezik a Tűzvédelmi Szabályzat készítéséről?

Az 1996. évi XXXI. Tűzvédelmi törvény 19. §-a és a 30/1996 (XII. 6.) BM rendelet alapján, cseretelep üzemeltetés esetén Tűzvédelmi Szabályzat készítése kötelező.

45. Kinek kell a Tűzvédelmi Szabályzatot készítenie?

A cseretelep üzemeltetőjének a feladata a Tűzvédelmi Szabályzat elkészítése, ha

- 5 munkavállalónál több munkavállalót foglalkoztatnak
- 50-nél több személy befogadására alkalmas létesítményt működtetnek
- „A” fokozottan tűz- és robbanásveszélyes besorolás esetén

Cseretelepre minden esetben kell Tűzvédelmi Szabályzatot készíteni. Szabályzat készítése az üzemeltető felelőssége.

46. Kinek és mi alapján kell tűzvédelmi megbízottat alkalmaznia, illetve megbíznia?

A cseretelep üzemeltetőjének a 1996. évi XXXI. Tűzvédelmi törvény 19.§ (3) bekezdés szerint a fokozottan tűz- és robbanásveszélyes, a tűz- és robbanásveszélyes, valamint a tűzveszélyes tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítményekben a megfelelő szervezettel, tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személlyel, illetőleg szolgáltatás igénybevételével kell gondoskodniuk a tűzvédelem biztosításáról.

47. Mit nem lehet tárolni és üzemeltetni a veszélyességi övezeten belül?

A cseretelep veszélyességi övezetén belül nem lehet tárolni éghető anyagot (tűzifát, raklapot, stb.), illetve csak Rb-s villamos berendezést lehet üzemeltetni.

48. Gépkocsival mennyire lehet megközelíteni a csertelepet?

Gépkocsival a veszélyességi övezetig lehet megközelíteni a cseretelepet, az övezeten belül a gépkocsi nem tartózkodhat és nem mehet azon keresztül.

49. A palack tárolótól milyen messze lehet dohányozni?

A palack tárolótól 10 méteren belül nem lehet dohányozni.

Budapest,2012.02.16.

Összeállította:

Biztonságtechnikai és Minőségügyi szervezet